

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Нова
українська школа: педагогіка партнерства, інновації та успіх
дитини»

Розробник(и): ФОП Фоміна Тетяна Андріївна ЄДРПОУ 2173608966

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Т.А. Фоміна

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – НУШ – це не лише зміна змісту, а й зміна атмосфери. Вчитель має бути фасилітатором, який надихає, підтримує та допомагає кожному розкрити свій талант.

Цільова група: Педагоги всіх рівнів, методисти, адміністратори.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06–1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Забезпечення професійної готовності вчителів до реалізації реформи на засадах дитиноцентризму.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Опанування методів розвитку критичного та креативного мислення
- Впровадження формульованого оцінювання як засобу підтримки
- Організація інтегрованого навчання та тематичних днів
- Створення безпечного та стимулюючого освітнього середовища

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- професійно-педагогічна компетентність
- інноваційність
- комунікативна мобільність
- емоційна грамотність

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Педагоги зможуть професійно впроваджувати стандарти НУШ, створять середовище довіри в класі та забезпечать високий рівень задоволеності навчанням у дітей.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації - Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації - Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Моделювання змісту уроків української мови та літератури. Вимоги НУШ.	1	1-29	2-30
2	Дидактика НУШ. Компетентнісна взаємодія з учасниками освітнього процесу	1	1-29	2-30
3	Практичне застосування можливостей Power Point у роботі сучасного вчителя.	1	1-29	2-30
4	Командний коучинг як інструмент збільшення продуктивності учасників освітнього процесу	1	1-29	2-30
5	Сучасні цифрові інструменти для викладачів НУШ	1	1-29	2-30
6	Використання онлайн-ресурсів на уроках математики в початковій школі під час дистанційного навчання	1	1-29	2-30
7	Реалізація міжпредметних зв'язків на уроках англійської мови в умовах НУШ	1	1-29	2-30
8	Використання нейромереж в організації освітнього процесу НУШ	1	1-29	2-30
9	Форми та методи роботи педагога у НУШ для згуртування учнівського колективу в інклюзивному класі.	1	1-29	2-30
10	Німецька мова на уроці: від Гете до найсучасніших тенденцій	1	1-29	2-30
11	Ціннісні аспекти математики: формування мислення та життєвих компетентностей	1	1-29	2-30
12	Намисто єднання: секрети ефективного виховання у НУШ	1	1-29	2-30
13	Сучасні засоби візуалізації для освітнього процесу НУШ	1	1-29	2-30
14	Від традиційних методів до цифрових інструментів: Як генерувати вікторини та кросворди для активного навчання в НУШ	1	1-29	2-30
15	Від натхнення до дії: як активні методи навчання розкривають потенціал дитини	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
16	Інноваційний стиль педагога НУШ: цифрові інструменти та інтегровані проекти як засіб його формування	1	1-29	2-30
17	Дизайн уроку як інструмент формування ключових компетентностей	1	1-29	2-30
18	Психологічні аспекти педагогічного дизайну: Як створити підтримуюче освітнє середовище для учнів НУШ	1	1-29	2-30
19	Розвиток креативності через цифрові інструменти: Створення інтегрованих проектів для учнів НУШ	1	1-29	2-30
20	Оцінювання у природничій галузі НУШ: від контролю до підтримки навчання	1	1-29	2-30
21	Навчальна гра як технологія формування ключових компетентностей учнів	1	1-29	2-30
22	«Від компетентності до натхнення: як зробити урок живим»	1	1-29	2-30
23	Таємниці ефективного фідбеку: як слово вчителя змінює мотивацію.	1	1-29	2-30
24	Не просто навчати, а торкатися сердець: емоційно-творчий підхід у дії	1	1-29	2-30
25	Учень як дослідник світу: новий сенс діяльнісного підходу	1	1-29	2-30
26	Ефективний класний менеджмент: як організувати урок без хаосу	1	1-29	2-30
27	Симуляційні ігри в умовах великого класу. Гра за моделлю ООН	1	1-29	2-30
28	Як перетворити урок на простір пізнання. Методи проведення сучасних уроків географії та природничих наук.	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Моделювання змісту уроків української мови та літератури. Вимоги НУШ.

Ключові питання теми: У Концепції 'НУШ' йдеться про важливість набуття учнями 10 ключових компетентностей, тому вчителю варто усвідомити, які вміння є спільними, бо не можливо на одному уроці розвивати одразу все. Оскільки у 5 клас прийдуть інші учні, то й ми повинні змінюватися, використовуючи нові підходи до навчання, тому складання 'списку закупів до НУШ' переліку 'З чого розпочати?' стане в пригоді .

Тема 2. Дидактика НУШ. Компетентнісна взаємодія з учасниками освітнього процесу

Ключові питання теми: Які матеріали можна/варто замовити для НУШ? Як їх використовувати?

Тема 3. Практичне застосування можливостей Power Point у роботі сучасного вчителя.

Ключові питання теми: Цікаві ідеї для створення презентацій; Трансформація класичних ігор в презентації? Спорт на уроках літератури? Створення гри «Літературний футбол». Як застосовувати інтерактивні презентації-ігри, не перетворивши урок на гру?

Тема 4. Командний коучинг як інструмент збільшення продуктивності учасників освітнього процесу

Ключові питання теми: 1. Поняття команди 2. Коучинг як інструмент 3. Командний коучинг як інструмент збільшення продуктивності педагогів та учнів

Тема 5. Сучасні цифрові інструменти для викладачів НУШ

Ключові питання теми: Розповідь про електронні ресурси, які будуть корисними для педагогів та школярів

Тема 6. Використання онлайн-ресурсів на уроках математики в початковій школі під час дистанційного навчання

Ключові питання теми: 1. Дистанційне навчання в початковій школі 2. Ефективні ресурси для проведення якісних уроків математики під час дистанційного навчання

Тема 7. Реалізація міжпредметних зв'язків на уроках англійської мови в умовах НУШ

Ключові питання теми: Інтеграція національної освіти у загальноєвропейську здійснюється з урахуванням основних принципів державної освітньої політики в Україні, а саме пріоритетність освіти, її гуманізація, неперервність, національна спрямованість, багатокультурність та варіативність. Навчання іноземній мові в умовах НУШ визначається потребами сучасного суспільства. На уроках англійської мови вчителі використовують міжпредметні зв'язки як один із засобів формування різносторонньої особистості

Тема 8. Використання нейромереж в організації освітнього процесу НУШ

Ключові питання теми: Штучний інтелект уже досить поширений у нашому повсякденному житті. Сучасне інформаційно-цифрове середовище все більше порушує питання щодо використання штучного інтелекту нейромереж в галузі освіти. Тому затребуваною на сьогодні є здатність педагога використовувати нейромережі в організації освітнього процесу НУШ.

Тема 9. Форми та методи роботи педагога у НУШ для згуртування учнівського колективу в інклюзивному класі.

Ключові питання теми: інклюзивне навчання у новій українській школі є ключовим аспектом формування сучасної освітньої системи та відображає глибокі зміни в уявленнях про роль школи в суспільстві, тому на педагогові лежить велика відповідальність - створити атмосферу емпатії у шкільному колективі, щоб кожна дитина відчувала свою індивідуальність, але не інакшість через наявність певної нозології. Зміст даної програми спрямований на те, щоб познайомити педагогів із практичними формами роботи, що допоможуть згуртувати шкільний колектив.

Тема 10. Німецька мова на уроці: від Гете до найсучасніших тенденцій

Ключові питання теми: - вивчення сучасних тенденцій у використанні мови ; - розгляд впливу цифрової революції на мовний ландшафт та способи спілкування через медіа в німецькомовному середовищі. - вивчення культурних та соціальних відтінків використання німецької мови в медіа та їх вплив на суспільний дискурс.

Тема 11. Ціннісні аспекти математики: формування мислення та життєвих компетентностей

Ключові питання теми: Основний зміст матеріалу 'Ціннісні аспекти математики: формування мислення та життєвих компетентностей'

полягає в тому, щоб підкреслити важливість вивчення математики не тільки як академічної дисципліни, але і як інструменту для розвитку критичного мислення та життєвих навичок. Матеріал акцентує увагу на кількох ключових аспектах: цінність математики, формування мислення, життєві компетентності, проблемні ситуації на уроках, практичні рекомендації для вчителів

Тема 12. Намисто єднання: секрети ефективного виховання у НУШ

Ключові питання теми: Важливість наскрізного виховання у сучасній освіті; концепція та основні принципи моделі, структура та етапи впровадження; практичні підходи до реалізації моделі; успішні практики впровадження моделі у закладі освіти: можливі труднощі та шляхи їх подолання.

Тема 13. Сучасні засоби візуалізації для освітнього процесу НУШ

Ключові питання теми: Сучасний вчитель бажає максимально отримати практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами для створення візуального контенту, зокрема освоїти інструментарій віртуальних дошок, хмари слів, генераторів ребусів, кросвордів, вікторин та розглянути перспективи їх використання в освітньому процесі

Тема 14. Від традиційних методів до цифрових інструментів: Як генерувати вікторини та кросворди для активного навчання в НУШ

Ключові питання теми: Сучасний вчитель бажає максимально отримати практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами для створення візуального контенту, зокрема освоїти інструментарій віртуальних дошок, хмари слів, генераторів ребусів, кросвордів, вікторин та розглянути перспективи їх використання в освітньому процесі

Тема 15. Від натхнення до дії: як активні методи навчання розкривають потенціал дитини

Ключові питання теми: Теоретичні засади. Чим відрізняються активні методи від традиційних. Роль учителя як фасилітатора навчального процесу. Вплив активних методів на мотивацію й розвиток дитини. Активні методи навчання: огляд і приклади. Дискусії, дебати, мозкові штурми. Рольові та ділові ігри. Метод проектів і дослідницька діяльність. Навчання у співпраці робота в парах, групах. «Перевернутий клас» та інші інтерактивні стратегії. Практичні прийоми для уроку Як перетворити натхнення учнів на дію від ідеї до виконання. Приклади завдань, що стимулюють креативність і самостійність. Використання цифрових інструментів для підтримки активності. Розвиток потенціалу дитини через активні методи Формування soft skills комунікація, співпраця, критичне мислення. Виявлення індивідуальних здібностей і талантів. Як активні методи сприяють емоційному залученню та впевненості учня. Оцінювання й рефлексія. Як відстежувати прогрес учнів у процесі активного навчання. Інструменти самооцінювання й взаємооцінювання. Рефлексія як завершальний етап навчальної діяльності. Обмін досвідом і запитання-відповіді

Тема 16. Інноваційний стиль педагога НУШ: цифрові інструменти та інтегровані проекти як засіб його формування

Ключові питання теми: Опанування цифрових інструментів для створення інтегрованих проектів, розробка сучасних міжпредметних уроків, практичні вправи з впровадження проектного навчання та формування інноваційного стилю педагога НУШ.

Тема 17. Дизайн уроку як інструмент формування ключових

компетентностей

Ключові питання теми: У програмі розглядаються ключові аспекти педагогічного дизайну уроку вчителя-філолога: структура, динаміка, інтеграція методів і прийомів; створення освітнього середовища, що сприяє розвитку критичного мислення, мовленнєвої культури та читацької компетентності; приклади практичних моделей уроків; акценти на балансі між традиціями й інноваціями, на формуванні цінностей та ключових компетентностей учнів.

Тема 18. Психологічні аспекти педагогічного дизайну: Як створити підтримуюче освітнє середовище для учнів НУШ

Ключові питання теми: У програмі розглядаються ключові аспекти педагогічного дизайну уроку вчителя-філолога: структура, динаміка, інтеграція методів і прийомів; створення освітнього середовища, що сприяє розвитку критичного мислення, мовленнєвої культури та читацької компетентності; приклади практичних моделей уроків; акценти на балансі між традиціями й інноваціями, на формуванні цінностей та ключових компетентностей учнів.

Тема 19. Розвиток креативності через цифрові інструменти: Створення інтегрованих проєктів для учнів НУШ

Ключові питання теми: Опанування цифрових інструментів для створення інтегрованих проєктів, розробка сучасних міжпредметних уроків, практичні вправи з впровадження проєктного навчання та формування інноваційного стилю педагога НУШ.

Тема 20. Оцінювання у природничій галузі НУШ: від контролю до підтримки навчання

Ключові питання теми: Як змінюється роль оцінювання в НУШ. Формувальне оцінювання як педагогічна філософія. Інструменти оцінювання компетентностей у природничій галузі. Самооцінювання і взаємооцінювання: учень як активний учасник процесу. Цифрові інструменти для формувального оцінювання.

Тема 21. Навчальна гра як технологія формування ключових компетентностей учнів

Ключові питання теми: Навчальна гра - важливий інструмент сучасного педагога. Поняття «навчальна гра», «ігрова технологія», «гейміфікація». Види навчальних ігор: дидактичні; рольові; сюжетно-рольові; настільні; цифрові; інтерактивні квести. Місце гри у компетентнісному підході до навчання. Роль гри у формуванні ключових компетентностей співпраця, ініціативність, критичне мислення, комунікація. Психологічні аспекти гри: як ігрова діяльність впливає на мотивацію учнів. Огляд сучасних цифрових інструментів для створення ігор: Kahoot, Quizizz, Wordwall, LearningApps, Genially, Blooket, Classtime. Приклади інтеграції гри у різні предмети мови, історія, природничі науки, математика, мистецтво.

Тема 22. «Від компетентності до натхнення: як зробити урок живим»

Ключові питання теми: Програма розкриває можливості поєднання компетентнісного та емоційно-творчого підходів у навчанні української мови та літератури. Учасники дізнаються, як через інтеграцію, дослідницькі й проєктні методи створювати “живі” уроки, що мотивують учнів до пізнання, формують мислення, цінності та емоційний інтелект. Передбачено практичні кейси, рефлексійні вправи та обмін досвідом.

Тема 23. Таємниці ефективного фідбеку: як слово вчителя змінює мотивацію.

Ключові питання теми: Як змінюється роль оцінювання в НУШ.

Формувальне оцінювання як педагогічна філософія. Інструменти оцінювання компетентностей у природничій галузі. Самооцінювання і взаємооцінювання: учень як активний учасник процесу. Цифрові інструменти для формувального оцінювання.

Тема 24. Не просто навчати, а торкатися серцець: емоційно-творчий підхід у дії

Ключові питання теми: Програма розкриває можливості поєднання компетентнісного та емоційно-творчого підходів у навчанні української мови та літератури. Учасники дізнаються, як через інтеграцію, дослідницькі й проєктні методи створювати “живі” уроки, що мотивують учнів до пізнання, формують мислення, цінності та емоційний інтелект. Передбачено практичні кейси, рефлексійні вправи та обмін досвідом.

Тема 25. Учень як дослідник світу: новий сенс діяльнісного підходу

Ключові питання теми: Програма передбачає розкриття сучасного розуміння діяльнісного підходу в контексті НУШ, аналіз трансформації ролей учителя й учня в освітньому процесі, ознайомлення з моделлю «учень-дослідник», а також представлення практичних прийомів організації дослідницької, проблемно-пошукової та рефлексивної діяльності на уроках географії та природничих дисциплін. Особливу увагу приділено формуванню в учнів умінь ставити запитання, висувати гіпотези, аналізувати результати та робити усвідомлені висновки.

Тема 26. Ефективний класний менеджмент: як організувати урок без хаосу

Ключові питання теми: Поняття та складові класного менеджменту. Класний менеджмент як професійна компетентність учителя. Відмінність між дисципліною та управлінням класом Організація простору та часу уроку. Розташування учнів і навчального середовища. Чітка структура уроку та ефективні переходи між етапами Правила, рутини та процедури. Як створити зрозумілі правила разом з учнями. Формування щоденних рутин як профілактика хаосу Управління поведінкою учнів. Позитивна дисципліна та превентивні підходи. Реакція на порушення без конфліктів і покарань Мотивація та залучення учнів. Як утримувати увагу класу. Активні методи навчання як інструмент менеджменту Роль учителя в управлінні класом. Авторитет, партнерство та емоційний баланс. Саморегуляція та стресостійкість педагога Практичні кейси та типові помилки. Аналіз реальних ситуацій з класної практики. Шляхи корекції неефективних управлінських рішень

Тема 27. Симуляційні ігри в умовах великого класу. Гра за моделлю ООН

Ключові питання теми: Симуляційні ігри як педагогічний інструмент. Освітній потенціал симуляцій. Особливості роботи з великим класом 25–35+ учнів Модель ООН у шкільній освіті. Сутність і принципи гри за моделлю ООН. Освітні цілі: громадянська, соціальна, мовна, історична компетентності Підготовка симуляційної гри для великого класу. Формулювання навчальних цілей і очікуваних результатів. Розподіл ролей, делегацій та функцій. Просторове зонування класу Організація гри за моделлю ООН. Структура симуляції: відкриття, робота в комітетах, дебати, резолюції. Тайм-менеджмент і чіткі регламенти. Інструкції та правила для підтримання порядку Фасилітація та управління класною динамікою. Роль учителя як модератора і фасилітатора. Залучення пасивних учасників. Профілактика хаосу та конфліктів Оцінювання результатів навчання. Формувальне оцінювання під час симуляції. Самооцінювання та взаємооцінювання учнів. Критерії оцінювання участі й результатів Дебрифінг і рефлексія. Аналіз рішень і процесів гри. Перенесення ігрового досвіду в навчальний зміст предмета Практичні кейси та адаптації. Скорочені формати Моделі ООН для одного уроку. Адаптація для різного віку та предметів

Тема 28. Як перетворити урок на простір пізнання. Методи проведення сучасних уроків географії та природничих наук.

Ключові питання теми: Програма передбачає розкриття сучасного розуміння діяльнісного підходу в контексті НУШ, аналіз трансформації ролей учителя й учня в освітньому процесі, ознайомлення з моделлю «учень-дослідник», а також представлення практичних прийомів організації дослідницької, проблемно-пошукової та рефлексивної діяльності на уроках географії та природничих дисциплін. Особливу увагу приділено формуванню в учнів умінь ставити запитання, висувати гіпотези, аналізувати результати та робити усвідомлені висновки.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи : методичні рекомендації / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. - К., 2019. - 47 с.
2. Андрющенко О.О. Сутність феномену «рефлексивні вміння педагога». Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя, 2016. Вип. 51 (104). С. 67-73.
3. Барна І.В. Біологія. Методика розв'язування задач: Навчальний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 216 с.
4. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.Пономаренко, Т.Воронцова, О.Сакович. URL: <http://surl.li/dwuik>
5. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. С. 9-14.
6. Бзовська Л., Ковнацька Р. Навчаємося через гру. Добірка ігрових вправ для учнів І-ІІІ класів. Львів : ЛМГО «Центр освітньої політики», 2020. 304 с.
7. Бівол О. С. Проблемно-пошукові методи навчання на уроках у початкових класах як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів. Таврійський вісник освіти. 2012. № 3 (39). С. 103-107.
8. Богомолець О. В. та ін. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) : посібник / за ред. Богомолець О.В., Рошчина Г.Г. Київ :

Юстон, 2016. 211 с. : іл.

9. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3Bypwof>
10. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця:ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/2367/D12.pdf> Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник / Н. П. Волкова. - К. : ВЦ «Академія», 2006. - 256 с.
11. Волошенюк О.В., Чорний О. В. Методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з інтегрованого курсу «Мистецтво» в НУШ. Навчально-методичний посібник. Київ: Академія української преси, Центр Вільної Преси, 2020. 54. с.
12. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
13. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Матеріали Науково-практичної конференції «Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ». URL: <http://conf.zipro.net.ua/?p=79>
14. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ: матеріали наук.-практич. конф. URL: <http://conf.zipro.net.ua/?p=79>
15. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
16. Джежелей О., Ємець А., Коваленко О. Читаємо та граємо в театр. 1-4 класи. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 80 с.
17. Джежелей О., Коваленко О. Вчуся читати. Навч-розвив. пос. для дітей Частина 1. Харків: Ранок, 2001. 144 с.
18. Зеленська Л. Д. Модерація як форма реалізації супервізії в НУШ. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Стиль-Издат», 2021. Т. 2. С. 95-98.
19. Зеленська Л.Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
20. Зеленська Л.Д. Модерація як форма реалізації супервізії в НУШ. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Стиль-Издат», 2021. Т. 2. С. 95-98.
21. Калініна Л. М. Реформування освіти в Чеській республіці. Вересень. 2013. № 1-2 (62-63). С. 10-24.
22. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
23. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с. 193-280.
24. Ковбасюк Ю. В. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
25. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст. 458.
26. Кудін В.С. Партнерська взаємодія – основа освітнього процесу НУШ. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2022. 128 с.
27. Лук'янова Л. Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
28. Любчак Н. М. Проєктні технології: сутність та особливості

використання у навчальному процесі. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Київ, 2014. Вип. 122. С. 144-150.

29. Нова українська школа : розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навчально-методичний посібник / І. Старагіна, В.Терещенко, А.Панченко. Харків : Соняшник, 2020. 176 с.
30. Нова українська школа: теорія і практика формування оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / Д.В. Ротфорт, О.М. Гезей, за заг. ред. Л.Д.Покроєвої. Харків : Вид-во «Ранок», 2021.144 с.
31. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ. URL: <https://conf.zipro.net.ua/?p=340>
32. Поспелова Т. Розвиток лідерського потенціалу керівника закладу середньої освіти : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 36 с.
33. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
34. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
35. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова КМУ від 09.01.2014 №11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>
36. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: наказ МОН України від 10.12.2021 № 1340. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
37. Регулююча дія ціннісних орієнтацій у житті дитини: моногр. [Т.О. Піроженко, І.І. Карабаєва, О.Ю. Хартман, Л.І. Соловйова, О.І. Федорчук, Л.Д. Токарева]; за ред. Т.О. Піроженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 222 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/722164/>
38. Редько В. Г. Організація компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. URL: <http://surl.li/eaqrB>
39. Розвиваємо громадянські компетентності : другий клас / під заг. ред. Н.Бібік, Н.Софій. Київ, 2019. URL: http://www.ussf.kiev.ua/images/project-50/2class_5-Vartist_4.pdf
40. Северинова А.М. Забезпечення ефективного освітнього процесу під час викладання фізики і хімії. Педагогічний вісник. 2020. №3 (101). С.41-45.
41. Сеїтосманов А., Фасоля О. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Київ, 2017. 128 с.
42. Сенчина Н. Г. Формування педагогічної рефлексії учителів гуманітарних спеціальностей у післядипломній освіті : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2019. 22 с.
43. Скиба Микола. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL: <https://bit.ly/30xzdEL>
44. Смагіна Т. М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції. Житомир, 2017. С. 21-29.
45. Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів : поради для супервізорів (наставників). USAID, 2018. 60 с.
46. Сучасні методики викладання біології в школі / Уклад. К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 175 с.
47. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021

№1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>

48. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
49. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с.
50. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
51. Хобзей Павло. Директор школи має вести колектив до змін. Освіта.ua. URL: <http://osvita.ua/school/reform/55280/>
52. Чернявська А. Емоційний інтелект – запорука успішного навчання. Молодь і ринок, 2012. № 12. С. 136-139.
53. Яременко Н.В. Дозвіллезнавство. Навчальний посібник. Фастів. «Поліфаст».2007.459с
54. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71
55. Díaz-Corrales, J. La pédagogie différenciée dans le cadre de l'enseignement/ apprentissage du Français Langue Étrangère (Fle). URL: <http://surl.li/dymtd>
56. Smit R. Formative Beurteilung im kompetenz- und standardorientierten Unterricht. URL: <http://surl.li/eakye>

Додаткова література:

1. Гайдученко С. О. Мотивація персоналу. Харків : ХНУМГ, 2013. 111 с.
2. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
3. Гондарева Г.В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. Таврійський вісник освіти. 2013. № 2. С. 260-264.
4. Даниленко Л.І. Видатні вітчизняні біологи як учені й особистості: метод. посібник / Л.І. Даниленко, І.Ю. Гогайзель, Л.І. Гнед та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2019. 91 с.
5. Державний стандарт початкової освіти : постанова КМУ від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови КМУ від 24.07.2019 №688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF>
6. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа». Серія «Золота педагогічна скарбничка». 2009. 176 с.
7. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с.193-280.
8. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту/ навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 423 с.
9. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі освіти / О. М. Лютко. - Рівне : РОІГПО, 2018. - 180 с.
10. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : методичні рекомендації. Уклад. О. М. Шевчук. Умань, 2010. 37 с.
11. Рябова З. В. Наукові основи маркетингового управління в освіті: монографія. Київ : Пед. думка, 2013. 268 с.
12. Савченко О.Я. Система міжпредметних завдань на уроках літературного читання : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 104 с.
13. Скрипник М. І. Технології професійного розвитку педагогів: методичний порадишник. Київ, 2016. 231 с.
14. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8HA1>
15. Шість цеглинок методичний посібник / упор. О. Рома – The LEGO Foundation, 2018. 35с. URL: <https://cutt.ly/b0zhk4l>

16. Ягенська Г.В. Формування дослідницьких умінь учнів 7-9 класів на уроках та в позакласній роботі з біології / Г.В. Ягенська. Луцьк. 105 с.
17. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71.